

Dvojí trestání

Nikoliv každé pravomocné rozhodnutí o přestupku vytváří překážku věci rozhodnuté pro trestní stíhání ohledně trestného činu spáchaného na tomtéž skutkovém základě. Přímá aplikace ustanovení článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o zákazu dvojího trestání je v konkrétním případě závislá na tom, zda v přestupkovém řízení bylo rozhodnuto o tomtéž skutku, a zda se jednalo o činy se stejnými rozhodnými znaky skutkové podstaty.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 986/2007, ze dne 30.10.2007)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání, které podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněného P. J., proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2007, sp. zn. 10 To 116/2007, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 1 T 81/2006, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2007, sp. zn. 10 To 116/2007, zrušuje. Současně se zrušují další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Praze přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Berouně ze dne 15. 1. 2007, sp. zn. 1 T 81/2006, byl obviněný P. J., uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, odst. 2 tr. zák., a to na pokladě skutkového zjištění, jak je v rozhodnutí uvedeno. Za tento trestný čin byl obviněný podle § 224 odst. 2 tr. zák. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou let, přičemž podle § 58 odst. 1, § 59 odst. 1 tr. zák. byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let. Podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti řízení všech motorových vozidel na dobu pěti let. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byly poškozené společnosti Č. k. p., a V. z. p., odkázány se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku podali obviněný P. J., státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Berouně a poškozená Č. k. p. odvolání.

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2007, sp. zn. 10 To 116/2007, byl podle § 257 odst. 1 písm. c) tr. ř. napadený rozsudek zrušen a z důvodů uvedených v § 11 odst. 1 písm. j) tr. ř. bylo trestní stíhání obviněného P. J. zastaveno pro skutek posouzený obžalobou jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., spočívající v tom, že dne 3. 6. 2005 v 18.45 hod. jako řidič motocyklu tov. zn. Yamaha XZ 550, bez registrační značky, při jízdě po hlavní silnici ve směru od centra B. k čtyřramenné křižovatce s vedlejší účelovou komunikací vedoucí od obchodního domu D. ústící z levé strany a vedlejší místní komunikací ulice K. ústící z pravé strany, a to rychlostí nejméně 83 km/hod., se čelně střetl v pravém jízdním pruhu této křižovatky se zadní pravou částí osobního automobilu tov. zn. Škoda Fabia, řízeným Ing. P. V., který vyjížděl z účelové komunikace od obchodního domu D. a přejížděl křižovatku silnice rovně do ulice K., přičemž při povolené rychlosti v obci by obviněný dojel k místu střetu v okamžiku, kdy by vozidlo Fabia již opustilo koridor střetu či by i neintenzivním bržděním mohl zabránit střetu s vozidlem, v důsledku této nepřiměřené rychlosti jízdy obviněného pak došlo ke střetu, při kterém utrpěl

spolujezdec nemající ochrannou přilbu L. R., těžké zranění, spočívající v pohmoždění mozku při zlomeninách lebních kostí, kterému dne 6. 6. 2005 podlehl.

Vůči citovanému usnesení odvolacího soudu podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněného P. J. dovolání, které opřela o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř. Podle jejího názoru bylo usnesením Krajského soudu v Praze rozhodnuto o zastavení trestního stíhání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí a rozhodnutí soudu druhého stupně spočívá na nesprávném právním posouzení skutku.

V odůvodnění svého podání dovolatelka shrnula výsledky dosavadního trestního řízení ve věci. Rovněž se v podrobnostech zabývala obecnými úvahami ohledně právní úpravy a aplikace principu „ne bis in idem“, a to jak ve vnitrostátním právu, tak v článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod i v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. Uvedla, že zjistí-li orgán činný v trestním řízení ohledně podezřelého či obviněného předchozí pravomocné rozhodnutí o mimotrestním deliktu, musí zkoumat:

- a) zda předmětem rozhodnutí o mimotrestním deliktu byl stejný skutek, který je předmětem trestního řízení,
- b) zda se jedná o mimotrestní delikt, který judikatura Evropského soudu pro lidská práva kvalifikuje jako trestní,
- c) zda znaky skutkové podstaty mimotrestního deliktu, o kterém bylo rozhodnuto, a znaky skutkové podstaty trestného činu jsou stejné.

Dovolatelka konstatovala, že pouze kladné odpovědi na otázky sub a) až c) zakládají nepřipustnost trestního stíhání podle článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ve spojení s ustanovením § 11 odst. 1 písm. j) tr. ř. Namítla, že právní názor vyslovený v usnesení Krajského soudu v Praze vychází z nepřesného porovnání popisu skutku z přestupkového řízení a popisu skutku, pro který bylo trestní řízení vedeno, a z nesprávného právního posouzení skutku při aplikaci zásady „ne bis in idem“. Zdůraznila, že pokud byl obviněný v přestupkovém řízení uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 22 odst. 1 písm. f) zák. č. [200/1990](#) Sb., v platném znění, a následně bylo proti jeho osobě vedeno trestní stíhání pro skutek popsany v obžalobě okresní státní zástupkyně v Berouně ze dne 3. 5. 2006, sp. zn. Zt 359/2005, a v rozsudku Okresního soudu v Berouně ze dne 15. 1. 2007, sp. zn. 1 T 81/2006, přičemž doslovný popis obou skutků připomněla, tak nelze dospět k závěru, že byl v přestupkovém řízení postižen pro skutek, který byl předmětem trestního řízení.

Dále dovolatelka uvedla, že při úvaze o možné aplikaci zásady „ne bis in idem“ je nutno řešit otázku případné totožnosti obou skutků, tedy skutku, který byl předmětem přestupkového řízení, a skutku, který byl předmětem trestního řízení. Pro posouzení, zda šlo o týž skutek, je podstatné, že o něj jde nejen při naprostém souladu v jednání i v následku, ale také v případě úplné shody alespoň v jednání při rozdílném následku, stejně jako v případě úplné shody alespoň v následku při rozdílném jednání. Totožnost skutku je zachována i při alespoň částečné shodě v jednání nebo v následku (nebo v obojím), pokud je taková shoda v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání nebo následek z hlediska právní kvalifikace, která přichází v úvahu. Ve stejném smyslu je používán i pojem „čin“.

Dovolatelka vytkla, že v předmětné trestní věci došlo k porušení zásady „ne bis in idem“, neboť senát Krajského soudu v Praze ne zcela důsledně vycházel z právní teorie týkající se „totožnosti skutku“ a z vnitrostátní judikatury zabývající se problematikou zásady „ne bis in idem“ (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. 3 Tdo 161/2006), jakož i z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Zdůraznila, že zásada „ne bis in idem“ brání trestnímu stíhání a odsouzení toho, proti němuž dřívější přestupkové řízení o témže skutku trestněprávní povahy meritorně skončilo pravomocným rozhodnutím příslušného správního orgánu a toto rozhodnutí nebylo zrušeno z

podnětu mimořádného opravného prostředku. Uvedla, že v posuzovaném případě nedošlo k postižení obviněného P. J. pro přešupek, který by měl svým popisem skutku trestněprávní povahu. V popisu přešupku nebyl popsán vůbec žádný následek jízdy řidiče (obviněného), a to ani na zdraví či životě jiné osoby, ani žádný jiný. V popisu přešupkového jednání bylo uvedeno, že obviněný měl účast na dopravní nehodě jako řidič motocyklu, přičemž chybělo jakékoliv konstatování byt minimální míry zavinění uváděné nehody. Tato nehoda nebyla vůbec specifikována (ani následkem, ani průběhem přednehodového či nehodového děje, ani uvedením dalšího zúčastněného vozidla, jeho řidiče či způsobené škody). Z popisu jednání obviněného v rozhodnutí o přešupku nešlo ani náznakem dovodit, že způsob jeho jízdy byl příčinou dopravní nehody, když bylo pouze konstatováno, že překročil hranici nejvyšší povolené rychlosti pro jízdu v obci a že měl účast na dopravní nehodě jako řidič.

Pokud jde o naplnění skutkové podstaty trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., tak dovolatelka připomněla, že se nevyžaduje nutně překročení nejvyšší povolené rychlosti. Způsob porušení důležité povinnosti řidiče je velmi různorodý a může k němu dojít např. i při dodržení nejvyšší povolené rychlosti. Překročení rychlosti zpravidla nebývá jedinou a rozhodující příčinou dopravní nehody, jak tomu bylo i v případě obviněného. Na vzniku nehodového děje se evidentně podílela jeho opožděná reakce, jak je uvedeno již v usnesení o zahájení trestního stíhání, a to jak v popisu skutku ve výrokové části, tak i v odůvodnění rozhodnutí.

Podle názoru dovolatelky nebylo možno dojít k závěru, že při absenci následku v popisu skutku v rozhodnutí o přešupku, se popisy skutků z řízení přešupkového a z řízení trestního shodovaly v podstatných okolnostech v jednání. V přešupkovém rozhodnutí bylo překročení rychlosti popsáno jako zcela izolovaná část jednání obviněného, bez jakéhokoliv náznaku způsobu řízení motocyklu vedoucího k předmětné dopravní nehodě. Popisy obou skutků se vůbec neshodovaly v popisu následku (v přešupkovém rozhodnutí chyběl), v jednání se shodovaly pouze zčásti, a to v ne zcela podstatných okolnostech. Lze dovodit, že Krajský soud v Praze ve svém rozhodnutí nepřipustně široce vyložil pojem „totožnost skutku“, což ve svém důsledku vedlo k nesprávné aplikaci zásady „ne bis in idem“ a k nezákonnému rozhodnutí o zastavení trestního stíhání obviněného. Též se nepřekrývají znaky skutkové podstaty přešupku, za něž byl obviněný v přešupkovém řízení postižen a trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., pro který byl stíhán. V této spojitosti dovolatelka poukázala na vymezení tohoto trestného činu v trestním zákoně a přešupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. f), bod č. 3 zák. č. [200/1990](#) Sb., o přešupcích, ve znění pozdějších předpisů. Podtrhla, že uvedený přešupek a trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. nemají shodné znaky skutkových podstat a skutek, pro který byl obviněný v rámci trestního řízení stíhán, zahrnuje skutkové okolnosti jednání P. J., které v rámci přešupkového řízení nebyly řešeny a v přešupkovém postihu vyjádřeny, respektive nebyly kvalifikovány jako přešupkové jednání. Postihem obviněného pro přešupek nebyl vyčerpán celý skutek, tj. nebylo postiženo ani způsobení dopravní nehody, ani následek dopravní nehody v podobě nedbalostního usmrcení jiné osoby.

Z těchto důvodů nebylo podle dovolatelky namíste aplikovat zásadu „ne bis in idem“, neboť obviněný nebyl postižen pro přešupek, který by byl totožným skutkem, pro který bylo trestní stíhání proti němu vedeno. Pro rozhodnutí odvolacího soudu, jímž usnesením podle § 257 odst. 1 písm. c) tr. ř. zrušil odvoláními napadený rozsudek soudu prvního stupně a z důvodů uvedených v § 11 odst. 1 písm. j) tr. ř. trestní stíhání obviněného pro předmětný skutek posouzený obžalobou jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. zastavil, nebyly splněny podmínky.

V petitu dovolání nejvyšší státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2007, sp. zn. 10 To 116/2007, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále navrhla, aby

podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Praze přikázal předmětnou věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout. Pokud by dovolací soud shledal, že je nutno v posuzované věci rozhodnout způsobem předpokládaným v ustanovení § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř., nejvyšší státní zástupkyně vyjádřila souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání.

Obviněný P. J. se k dovolání ve smyslu ustanovení § 265h odst. 2 věty první tr. ř. písemně nevyjádřil.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) předně shledal, že dovolání nejvyšší státní zástupkyně je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. c) tr. ř.], bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1 tr. ř.).

Protože dovolání je možné učinit pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda námitky vznesené nejvyšší státní zástupkyní naplňují jí uplatněné zákonem stanovené dovolací důvody.

Podle § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř. lze dovolání podat, jen je-li tu některý z následujících důvodů:

f) bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, o zastavení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o schválení narovnání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí,

g) rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

V mimořádném opravném prostředku nejvyšší státní zástupkyně v podrobnostech vytýká, že v předmětné trestní věci nebyly splněny podmínky pro zastavení trestního stíhání obviněného P. J. a v této souvislosti vznáší argumenty, že rozhodnutí spočívá na nesprávném hmotně právním posouzení. Tyto námitky uplatněné dovolací důvody obsahově naplňují.

Jelikož Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroků napadeného rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů, uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, přičemž dospěl k následujícím závěrům.

Ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) tr. ř. zakotvuje, že trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, stanoví-li tak vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána. Podle článku 10 Ústavy České republiky platí, že vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Ve smyslu článku 95 odst. 1 Ústavy České republiky je soudce při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu.

Článek 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) má v českém překladu název „Právo nebýt souzen nebo trestán dvakrát“. Český překlad tohoto článku uveřejněný ve Sbírce zákonů zní: „Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.“

Ve vnitrostátních poměrech je nutno vyložit článek 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě především tak, že brání opětovnému trestnímu stíhání a potrestání ve vztahu trestný čin – trestný čin. Na tento vztah pamatují vnitrostátní ustanovení, tj. článek 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod a § 11 odst. 1 písm. f), g) tr. ř. Jelikož v tomto ohledu článek 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě nestanoví něco jiného než zákon, je třeba vycházet z vnitrostátních ustanovení (viz citovaný článek 10 Ústavy). Obdobně je třeba vyjít z vnitrostátní úpravy i na vztahy přestupek – přestupek a trestný čin –

přestupek které řeší ustanovení § 76 odst. 1 písm. g) zák. č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů a ustanovení § 11 odst. 1 písm. h) tr. ř. Ohledně vztahu přestupek – trestný čin, u něhož vnitrostátní právo překážku „ne bis in idem“ nestanoví se otvírá prostor k vnitrostátní přímé aplikaci článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě, a to v případech, kdy po pravomocném rozhodnutí o přestupku následuje trestní stíhání ohledně téhož skutku a pro trestný čin mající stejné znaky skutkové podstaty jako dřívější přestupek.

Ve věci obviněného P. J. je podstatné, že ač orgány činné v trestním řízení v České republice při posuzování překážky „ne bis in idem“ vycházejí z totožnosti skutku [§ 11 odst. 1 písm. f) až h) tr. ř.] chápané jako totožnosti rozhodných skutkových okolností určitého činu, tak ustanovení článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě nezakazuje opětovné stíhání a odsouzení pro tentýž skutek, ale pro tentýž (trestný čin), což svědčí pro názor, podle něhož je podstatná i totožnost právní kvalifikace určitého činu trestněprávní povahy, jak ostatně již Nejvyšší soud vícekrát uvedl (např. v usnesení ze dne 25. 5. 2006, sp. zn. 6 Tdo 514/2006, ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. 3 Tdo 161/2006, a ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. 5 Tdo 223/2007). Takový výklad odpovídá judikatuře Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „Evropský soud“), který v jednotlivých svých rozhodnutích nepovažuje samotné dvojí stíhání a odsouzení pro tentýž skutek (v jeho obvyklém pojetí užívaném v České republice) za porušení článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě, a to v případech, jestliže jde o stíhání a odsouzení pro takové odlišně právně kvalifikované činy, které mají rozdílné podstatné znaky skutkových podstat (např. rozhodnutí Evropského soudu ze dne 30. 5. 2000 ve věci *Ponsetti a Chesnel vs. Francie*). Z toho je nutno dovodit, že při aplikaci ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) tr. ř. může být stanoven důvod pro zastavení trestního stíhání jednoznačně pouze v těch případech, když se po pravomocném rozhodnutí o přestupku vede trestní stíhání ohledně téhož skutku pro trestný čin mající stejné znaky skutkové podstaty jako přestupek. Proto nikoliv každé pravomocné rozhodnutí o přestupku vytváří překážku věci rozhodnuté pro trestní stíhání ohledně trestného činu spáchaného na tomtéž skutkovém základě. Přímá aplikace ustanovení článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o zákazu dvojího trestání je v konkrétním případě závislá na tom, zda v přestupkovém řízení bylo rozhodnuto o tomtéž skutku, a zda se jednalo o činy se stejnými rozhodnými znaky skutkové podstaty. Podle názoru Nejvyššího soudu se v posuzované trestní věci o takový případ nejedná.

Z rozhodnutí o přestupku vydaného Městským úřadem v Berouně ze dne 9. 2. 2006, č. j. 3831/05/DOPR-KR/563/05, 4407/05DOPR-HR/666/05, vyplývá, že obviněný P. J. je vinen z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) (označení zákona chybí, ale zjevně jde o zák. č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), kterého se dopustil tím, že dne 3. 6. 2005 v 18.45 hod. v B., u SM D. měl účast na dopravní nehodě jako řidič motocyklu tov. zn. Yamaha XZ 550, nezjištěné registrační značky, kdy s touto dle znaleckého posudku Ing. Z. S., jel rychlostí 75 km/h. Dalším šetřením bylo zjištěno, že motocykl není zaregistrován v registru vozidel. Svým jednáním porušil ustanovení § 4 písm. a), b), § 5 odst. 1 písm. a) a § 18 odst. 4 zák. č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Za tento přestupek mu byla podle ustanovení § 22 odst. 2 s přihlídnutím k ustanovení § 12 odst. 1 zákona o přestupcích uložena pokuta ve výši 500,- Kč. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 7. 3. 2006 (vše na č. l. 12 spisu o přestupku).

Přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) zák. č. [200/1990](#) Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2006, se dopustil ten, kdo jiným jednáním, než které bylo uvedeno pod písmeny a) až e), porušil zvláštní zákon. Tím byl zák. č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Z rozhodnutí o přestupku vyplývá, že obviněný porušil ustanovení § 4 písm. a), b), § 5 odst. 1 písm. a) a § 18 odst. 4 zák. č. [361/2000](#) Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2006 (dále v odstavci jen „zákon“).

Podle § 4 písm. a), b) zákona při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen a) chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek

jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu,

b) řídit se pravidly silničního provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem, pokyny policisty, pokyny osob oprávněných k řízení provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 5 zákona a zastavování vozidel podle § 79 odst. 1 zákona a pokyny osob, o nichž to stanoví zvláštní právní předpis, vydanými k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona řidič je kromě povinností uvedených v § 4 zákona dále povinen užívat vozidlo, které splňuje technické podmínky stanovené zvláštním předpisem.

Podle § 18 odst. 4 zákona v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/hod., a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km/hod.

Trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. se dopustí ten, kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt a čin spáchá proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

Porovná-li se skutek, na jehož podkladě bylo v předmětné trestní věci vedeno trestní stíhání proti obviněnému P. J. pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., se skutkem, za který byl v přestupkovém řízení postižen (viz jejich doslovné citace popsané výše), je zřejmé, že se nejedná o situaci, kdy by v rámci trestního řízení bylo rozhodováno o skutku, který by byl právně kvalifikován jako trestný čin mající v podstatě stejné znaky skutkové podstaty jako předchozí přestupek. Jednání obviněného jako řidiče motocyklu se v obou případech prakticky shoduje ohledně překročení nejvyšší povolené rychlosti při řízení tohoto vozidla v daném úseku komunikace. U skutku, pro který bylo trestní stíhání zastaveno, jeho jednání obsahuje i další skutečnosti, které spolu tvořily s překročením povolené rychlosti přednehodový děj. Z hlediska následku se oba skutky neshodují. V popisu přestupku není uveden žádný následek jízdy obviněného na zdraví nebo životě lidí, přičemž u druhého skutku je popsáno usmrcení jiné osoby (spolujezdce převáženého na motocyklu). Porušení ustanovení § 4 písm. a), b) a § 18 odst. 4 zák. č. [200/1990](#) Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2006, za která byl obviněný v přestupkovém řízení postižen, bylo deliktem toliko ohrožujícím, přičemž trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. je trestným činem poruchovým. Navíc v řízení o přestupku byl obviněný postižen i za jednání spočívající v porušení § 5 odst. 1 písm. a) zák. č. [200/1990](#) Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2006, jež skutek, pro který bylo trestní stíhání zastaveno, ani neobsahuje (jízda s motocyklem nezaregistrovaným v registru vozidel). Je zjevné, že skutek, ohledně něhož bylo trestní stíhání obviněného odvolacím soudem zastaveno, zahrnoval skutkové okolnosti (způsobení dopravní nehody a její následek v podobě nedbalostního usmrcení jiné osoby), které nebyly v přestupkovém řízení řešeny a v rámci postihu vyjádřeny. Právní kvalifikace deliktu z přestupkového řízení a trestného činu z trestního řízení, se ve svých formálních znacích skutkových podstat, jak je patrné při porovnání výše citovaných ustanovení, nepřekrývaly.

Podle názoru Nejvyššího soudu nebylo v posuzované trestní věci namíste aplikovat zásadu „ne bis in idem“, neboť po pravomocném rozhodnutí o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) zák. č. [200/1990](#) Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2006, nebylo vedeno trestní stíhání pro trestný čin mající stejné znaky skutkové podstaty jako přestupek, tj. v daném případě ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. U obviněného tudíž může být dána odpovědnost za přestupek i trestný čin. Dovoláním napadené rozhodnutí proto není správné.

Pro úplnost lze připomenout, že obdobný případ byl 30. 7. 1998 řešen u Evropského soudu ve věci Oliviera vs. Švýcarsko, kdy stěžovatelka způsobila dopravní nehodu, při níž zranila jednoho z jejích účastníků. Byla pokutována sumou 200 švýcarských franků za nezvládnutí kontroly vozidla v

důsledku nepřizpůsobení rychlosti podmínkám provozu podle zákona o silničním provozu. Téměř o dva roky později byla odsouzena k pokutě 2000 švýcarských franků za trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti podle trestního zákona. Okresní soud tuto pokutu posléze snížil na 1500 švýcarských franků a zároveň zrušil první pokutu 200 švýcarských franků, a protože byla už zaplacená, odečetl ji od sumy druhé pokuty. Neuznal argument stěžovatelky, podle které byl v řízení podle trestního zákona porušen princip „ne bis in idem“. Evropský soud, ke kterému byla stížnost posléze předložena, poznamenal, že v dané věci šlo o typický případ ideálního souběhu porušení zákona, který je charakterizován okolností, že jeden trestný čin se štěpí na dvě odlišná porušení zákona, v tomto případě na nezvládnutí řízení vozidla a ublížení na zdraví z nedbalosti. V takových případech je lehčí trest zpravidla absorbován těžším. Podle jeho názoru na stěžovatelčině situaci nebylo nic, co by odporovalo článku 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě, protože ten zakazuje dvojí odsouzení za totéž porušení zákona, zatímco při ideálním souběhu porušení zákona jeden trestný čin představuje dvě odlišná porušení. Evropský soud proto došel k závěru, že ustanovení článku 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě nebylo porušeno.

Vzhledem k popsáním skutečnostem Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. a za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. (dovolání podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněného) zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2007, sp. zn. 10 To 116/2007. Současně zrušil další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Po zrušení napadeného usnesení se trestní věc obviněného P. J. dostala do procesního stadia řízení před odvolacím soudem. Úkolem Krajského soudu v Praze bude, a to při dodržení všech v úvahu přicházejících ustanovení trestního řádu, věc projednat v takovém rozsahu, aby mohl učinit o podaných odvoláních zákonu odpovídající rozhodnutí. Zároveň lze ve smyslu ustanovení § 265s odst. 1 tr. ř. odkázat na právní názor, který v tomto usnesení Nejvyšší soud vyslovil.

V souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. Nejvyšší soud učinil toto rozhodnutí v neveřejném zasedání, neboť zjištěnou vadu napadeného rozhodnutí nebylo možno odstranit v řízení o dovolání ve veřejném zasedání.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)